

*Sveriges Skorstensfejare-
mästares Riksförbund*

Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund

Johan Schön

070-663 04 49

johan.schon@skorstensfejare.se

- Skorstensfejare/Tekniker 1991-2006
- Lärare sotarskolan 2001-2012
- Teknisk konsulent SSR 2012-

Sotningstaxor

- Historisk
- Bakgrunden till taxans konstruktion
- Sammanfattning

1500-talet

- Anställda via hovet eller staden
- Fanns ingen taxa
- Avlönade direkt från hovet eller staden

1600-talet

- Första taxan i Jönköping, 1640
- Gårdsägare fick betala en avgift per år oavsett om de fick sotat eller inte
- Göteborg antog en "våningstaxa", ca 1670

1700-talet

- År 1702 beslutar Stockholm om taxa med syftet att bringa ordning på sotningsverksamheten.
- Malmö antog sin första taxa 1750
- Skulle täcka skorstensfejarens lön, arvoden till brandchefen och strålmästarna samt för brandredskap m.m.

1800-talet

- Under 1800-talet utvecklades brandskyddet via olika brandordningar vilket också påverkade sotningsverksamheten och dess taxor.
- Vanligast var dock fortfarande att staden avlönade skorstensfejaren.

1874 års brandstadga

- Första statliga brandstadgan
- Skall finnas erforderligt antal sotare
- Eventuell taxa ska beslutas av stadsfullmäktige
- Fritt för städerna att avlöna skorstensfejaren via stadskassan eller via avgifter.

1900-talets början

- Ett uppmärksammat besvärsärende 1914 gick ända upp till Kungen.
- Första världskriget innebar en löneinflation och ökade kostnader för sotningsverksamheten.
- Taxorna höjdes under 1918 mellan 20-50 %
- Dyrtidstillägg infördes på grund av inflationen

1900-talets början

- Taxorna för sotning förnyades under de kommande åren men utan någon enhetlighet i konstruktionen.
- Mitten av 30-talet infördes en enhetlig ”stadstaxa” med fast pris för lokaleldstäder och ett rörligt pris på värmepannor utifrån eldstadsyta.

1900-talets mitt

- Brandstadgan 1944 infördes även rekommendation om sotning på landsbygden.
- Sotningen skulle anordnas på frivillig väg som utvecklades i snabb takt.
- SSR som fick många nya medlemmar fick i uppdrag att ta fram en lämplig taxa för landsbygden.

1900-talets mitt

- Nya taxor i början av 1950
 - I. Större samhällen (gamla Stadstaxan)
 - II. Mindre samhällen eller spridd bebyggelse i större samhällen
 - III. Landskommuner med mer än 40 inv./km²
 - IV. Landskommuner med mer än 10 men högst 40 inv./km²
 - V. Landskommuner med mer än 1 men högst 10 inv./km²
 - VI. Landskommuner med högst 1 inv./km²

1900-talets andra hälft

- 1958 beslutar Stockholm om ny taxa.
- I början av 1960 gör SSR en hemställan om översyn av taxorna som inte fungerar bra.
- 1967 påbörjas en ny utredning av nya kommunförbundet.
- 1974 var utredningen klar
- 1975 infördes de nya taxorna över hela landet.

Nya taxekonstruktionen

- Samma timtaxa över hela landet (nästan)
- Samma objektpris
- Inställelse tiden räknades fram beroende på kommunens storlek och objekttäthet
- Särskilda bestämmelser rörande avvikelser, extra inställelse, overtidsarbete samt timersättning för övriga arbeten.
- Kommunalt årsarvode.

Sammanfattning av taxans historia.

- Taxan har alltid kritiserats och ifrågasatts
- Omarbetning av taxan är inget nytt
- Taxan har alltid följt samhällsutvecklingen
- Enkelhet och rättvisa i taxan har eftersträvats

Sammanfattning.

- Taxans vara eller icke vara ständigt fråga.
- En bra taxa är en förutsättning till bra upphandling.
- Vad ska ingå i en taxa
- Få betalt för utfört arbete för ökad kvalitet
- Lätt att tillämpa och förstå